

Świat sprzed lat, historie, legendy a może i bajki

I. Połącz kreskami odpowiednie elementy

Czym zajmuje się dziedzina naukowa, którą nazywamy historią, a czym archeologia?
(uwaga! odpowiedzi mogą się powtarzać)

Archeologia

Dzienniki, pamiętniki

Uzbrojenie: miecze, topory, włócznie.

Sakralia: grzebień liturgiczny, relikwiarz

Dzieła sztuki

Legendy, podania, teksty religijne

Kroniki

Źródła pisane

Historia

Materialne pozostałości

II. Jednym z pierwszych przekazów o kraju Mieszka (co ciekawe, nie pada wówczas nazwa „Polska”) są słowa seferdyjskiego Żyda z arabskiej wówczas Hiszpanii – Ibrahima ibn Jakuba. Przeczytaj uważnie tekst źródłowy, a następnie odpowiedz na pytania.

„A co się tyczy kraju [Mieszka I], to [jest] on najrozleglejszy z krajów [słowiańskich]. Obfituje on w żywność, mięso, miód, i rolę orną [...]. Ma on trzy tysiące pancernych [podzielonych na] oddziały. Daje on tym mężom odzież, konie, broń i wszystko, czego tylko potrzebują. A gdy jednemu z nich urodzi się dziecko, on [tj. Mieszko] każe mu wypłacać żołąd od chwili urodzenia [dosł. w godzinie, w której się rodzi], czy będzie płci męskiej czy żeńskiej. A gdy [dzieci] dorośnie, to jeżeli jest mężczyzną, żeni go i wypłaca za niego dar ślubny ojcu dziewczyny, jeżeli zaś jest płci żeńskiej [dosł. kobietą], wydaje ją za męża i płaci dar ślubny jej ojcu. A dar ślubny [jest] u Słowian znaczny [...]. Jeżeli mężowi urodzą się dwie lub trzy córki, to one [stają się] powodem jego bogactwa, a jeżeli mu się urodzi dwóch chłopców, to [staje się] to powodem jego ubóstwa”.

- Jakie inne kraje słowiańskie mógłby mieć na myśli Ibrahima? (wymień jeden)

.....

- Armia Mieszka składała się z wojów (drużyny, armii zawodowej) czy rycerstwa i pospolitego ruszenia?

.....

- Jaka gałąź gospodarki jest prężna w kraju Mieszka?

.....

- Co zdaje się najbardziej dziwić Ibrahima? (z racji ilości poświęconego miejsca)

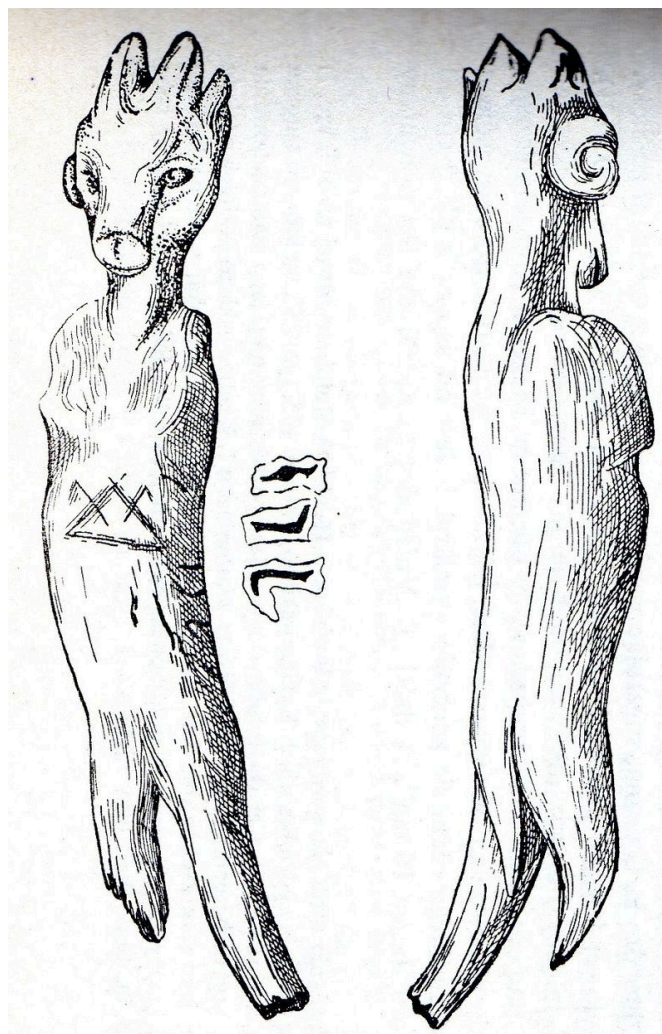
.....

III. Wymień dwa języki, w których spisano najstarsze źródła o Polsce:

1) .....

2) .....

IV. Koziołek Lednicki to ciekawe znalezisko, które pokazuje w jaki sposób łączy się historia i pragnienie rewelacyjnych odkryć. Spójrz na rysunek przedstawiający Koziołka Lednickiego, a następnie odpowiedz na poniższe pytania.

Koziołka Lednickiego interpretowano jako (zaznacz właściwe odpowiedzi):

- a) Welesa (słowiańskiego boga urodzaju i podziemi)
- b) Prasłowiańskiego bożka urodzaju
- c) Przedwieczne bóstwo zamieszkujące dna oceanów (tzw. Ctulhu)
- d) Kartagińskiego boga pieniądza

Dziś Interpretuje się jako (zaznacz poprawne odpowiedzi):

- a) XIX wieczna figurkę wywodząca się z wielkopolskiego zwyczaju np. podkoziółka
- b) Figurkę wykonaną przez pasterza kóz
- c) Jeden z darów Ottona III dla Bolesława Chrobrego
- d) Magiczny amulet przywieziony przez czeskich najeźdźców w 1038 r.

V. Poniższe tekst pochodzi z powieści pt. „Stara Baśń” Józefa I. Kraszewskiego. W dobie romantyzmu zagadnienia dotyczące słowiańszczyzny stały się niezwykle popularne. Podobnie jak w przypadku Koziółka Lednickiego niekiedy ustalenia historyków nie nadążały za fantazją. Po zapoznaniu się z tekstem wykonaj zadanie.

*Na jeziorze Lednicy leżała wyspa, ostrów święty,
do którego z dala, od Wisły, nawet od Łaby, od Odry
przychodzili z ofiarami po wróżby i rady pielgrzymi.
Wieść niosła, że chaty biednych ludzi stały tu
od wieków, że ich niegdyś była tu moc wielka,
że pale znaczną część wód zajmowały,
a na pokładach nad nimi cała niegdyś osada liczna
i zamożna zamieszkiwała...*

Podkreśl fragmenty, które zgadzają się ze współczesnymi ustaleniami. Fragmenty niepotwierdzone lub kontrowersyjne zaznacz kółkiem.

VI. Często legendy mają swoje korzenie w źródłowo potwierdzonych wydarzeniach. Komes Otto z Lomello, jako uczestnik wydarzeń, opisał wiarygodnie wizytę Ottona III w Akwizgranie. Cesarz miał tam złożyć relikwie św. Wojciecha z Gniezna oraz złożyć hołd cesarzowi Karolowi Wielkiemu. Poddawaną w wątpliwość jest natomiast relacja Ademara z Chabannes, która dotyczy także polskiego księcia. Z listy poniższych zaznacz te, które stanowią elementy legendy lednickiej, nie są zaś oparte w żadnych źródłach.

Otton III zstępuję do grobu Karola Wielkiego w asyście dwóch biskupów i komesa	Przed najazdem czeskim w 1038 r. tron ukryto poprzez zatopienie w jeziorze Lednica
Otton III ubrał szczątki Karola Wlk. w białą szatę i obciął paznokcie.	Tron zostanie odnaleziony, gdy na Ostrowie Lednickim odbędzie się msza z pełnym ceremoniałem
Otton III wręczył złoty tron Karola Wielkiego Bolesławowi Chrobremu	Msza taka już się niemal odbyła, ale jeden z młodych kleryków zapomniał nożyc do świec liturgicznych